

FRA:n lehdistötiedote

Wien, 23. syyskuuta 2020

Kyselytutkimus romaneista ja travellereista: Köyhyyden kehä ja syrjintä Euroopassa on katkaistava

Neljäsosalla romaneista ja travellereista, jotka asuvat joissakin maailman rikkaimmista maista, ei ole varaa lämmityksen tai terveellisen ruoan kaltaisiin elämän perusasioihin. Jopa viidesosa heidän lapsistaan menee nälkäisinä nukkumaan. Tiedot ilmenevät Euroopan unionin perusoikeusviraston (FRA) uuden kyselytutkimuksen tuloksista. Yleisesti esiintyvä syrjintä ja varhain päättynyt koulunkäynti johtavat monien kohdalla myös puutteellisiin työmahdollisuuksiin ja laaja-alaiseen köyhyyteen. Tämän seurauksena romanien ja travellerien elinajanodote on 10 vuotta alhaisempi kuin koko väestön. Näiden havaintojen pitäisi ohjata poliittisia toimia EU:ssa ja kansallisella tasolla sekä tukea päättäjien työskentelyä romanien ja travellerien kanssa syrjäytymisen ja köyhyyden torjumiseksi.

”Raportti tuo esiin liian monen romanin ja travellerin järkyttävät kokemukset tämän päivän Euroopassa”, toteaa FRA:n johtaja [Michael O’Flaherty](#). ”Eriarvoisuudesta kärsivien kannalta havainnot – jotka ovat ajalta ennen covid-19-epidemian tuomia lisähaasteita – ovat tärkeä muistutus siitä, että köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen kehän katkaisemiseksi tarvitaan valtioiden ja yhteiskunnan toimia.”

[Tutkimusraportissa](#) on ensimmäistä kertaa vertailukelpoista tietoa romanien ja travellerien perusoikeuksiin liittyvistä kokemuksista Alankomaissa, Belgiassa, Irlannissa, Ranskassa, Ruotsissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Siitä käy ilmi laajalle levinnyt eriarvoisuus, joka ylläpitää köyhyyden ja syrjäytymisen kierrettä:

- **Elinolot:** Yli 90 prosenttia travellereista Alankomaissa, Belgiassa ja Irlannissa kertoo, ettei heille ole riittävästi asuinpaikkoja. Joka neljäs tutkimukseen osallistuneiden romanien ja travellerien lapsista elää taloudessa, jossa ei ole varaa elämän perusasioihin, kuten terveelliseen ruokaan tai lämmitykseen, tai edellytyksiä maksaa vuokraa. Monet ovat nälkäisiä. Lisäksi elinajanodote on 10 vuotta alhaisempi kuin valtaväestön.
- **Työ:** Romanien ja travellerien palkkatyössä käyminen on valtaväestöön verrattuna vähäisempää. Osuus vaihtelee Irlannin 15 prosentista 50 prosenttiin Belgiassa. Naisten ja nuorten työllisyystilanne on erityisen vaikea.
- **Koulunkäynti:** Lähes kolmannes vanhemmista kertoi, että heidän lapsiaan on kiusattu sanallisesti koulussa romani- tai travelleritaustansa takia. Kaksi kolmasosaa nuorista romaneista ja travellereista on saanut päätökseen vain ylemmän perusasteen koulutuksen.

Euroopan unioni julkaisee pian uuden romanien tasa-arvoa, osallisuutta ja osallistumista koskevan strategiakehyksensä. Edistääkseen asiaa perusoikeusvirasto kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita tekemään yhteistyötä romani- ja travelleriyhteisöjen kanssa toimintalinjojen suunnittelemiseksi ja selvien tavoitteiden asettamiseksi, jotta voitaisiin

- **parantaa elämänlaatua:** Jäsenvaltioiden olisi annettava travellerien noudattaa elämäntapaansa ja tarjottava heille riittävästi leirytympaikoja, joissa voi majoittua asianmukaisesti. Häätöjä pitäisi välttää – varsinkin jos perheissä on lapsia – ja häädetyille olisi tarjottava mahdollisuus vaihtoehtoiseen asuntoon. Lisäksi olisi huolehdittava

sosiaalisesta suojelusta terveydenhuollon parantamiseksi, köyhyyden vähentämiseksi ja nälän poistamiseksi yhteisöissä. Tämä koskee etenkin romani- ja travellerilapsia.

- **parantaa työllistymismahdollisuuksia:** Jäsenvaltioiden olisi etsittävä keinoja auttaa naisia ja nuoria löytämään työtä esimerkiksi työharjoitteluohjelmien, julkisen sektorin työohjelmien ja pankkitilien paremman saatavuuden avulla.
- **parantaa koulutusmahdollisuuksia:** Jäsenvaltioiden olisi muokattava koulutusta romanien ja travellerien tarpeisiin järjestämällä esimerkiksi erityisiä koulunkäyntiavustajia, koti- ja etäopetusta sekä kannustamalla eri tavoin korkeamman koulutustason hankkimiseen. Opetussuunnitelmissa ja opettajakoulutuksessa olisi estettävä kielteisten romanistereotyyppioiden muodostumista kouluissa.

Kyselytutkimusta varten haastateltiin kasvokkain yli 4 500 romania tai travelleria ajanjaksolla joulukuusta 2018 heinäkuuhun 2019. Tutkimus täydentää [aikaisempaa FRA:n tutkimusta](#) yhdeksässä muussa EU-maassa.

Lisätietoja: media@fra.europa.eu / Puh. +43 1 580 30 642